

A Discourse Analysis of Criminal Courts Based on Searle's Speech Act Theory

Rohollah Shafeei¹, Bahman Gorjian^{*2}, Shahram Peyman³

1. PhD student in Linguistics, Faculty of Linguistics, Abadan Branch, Islamic Azad University, Abadan, Iran.

Email: shafeei@gmail.com

2. Associate Professor, Department of Linguistics, Abadan Branch, Islamic Azad University, Abadan, Iran.

*. Corresponding Author: bahman.gorjian@iau.ac.ir

3. Assistant Professor, Department of Linguistics, Abadan Branch, Islamic Azad University, Abadan, Iran.

Email: peyman@gmail.com

S.D.I.L.
The SD Institute of Law
Research & Study

Publisher:

Shahr-e- Danesh
Research And Study
Institute of Law

Article Type:

Original Research

Doi:

10.22034/jcl.2024.434203.1964

Received:

5 May 2024

Accepted:

22 September 2024

Published:

5 September 2024

ABSTRACT

In criminal courts, judges and defendants use different speech acts that can be important in their success or failure in the trial process. The judge manages the court and effective defense is expected by the defendant depend on appropriate speech acts. In Searle's (1969) approach, these actions are based on five bases: representative, declarative, commissive, directive and expressive. The purpose of the research was to analyze the use of speech acts in the conversations of court officers in criminal courts in Iran from the perspective of Searle. This descriptive-analytical research method was done to compare speech acts of judges and defendants in Iranian criminal courts. The research data includes 35 short films taken from an Iranian web site, a documentary TV channel, and 20:30 program.

Copyright & Creative Commons:

© The Author(s). 2021 Open Access. This article is licensed under a Creative Commons Attribution Non-Commercial License 4.0, which permits use, distribution and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited. To view a copy of this licence, visit <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>.

These videos were recorded and transcribed. Then data were analyzed through descriptive and inferential statistical methods. Results showed that there was a significant difference in the speech acts between the judges and defendants. In the courts of macro-economic cases, the difference in speech acts between judges and defendants is less than the acts used in courts with other crimes such as murderer and robbery. The practical results of this research are effective in the training of judges and the fields of legal affairs. The results of the research could be used for law courses, court clerks, law officers and legislators of justices who practice in the criminal courts to observe the discourse in the conversations of the defendants.

Keywords: Speech Acts, Criminal Court, Judge, Defendant, Legal.

Excerpted from the Ph.D. thesis entitled "The analysis of the role of speech acts in the discourse of judges, interrogators, lawyers and culprits in Searle's theory: A comparative study of legal linguistics in criminal courts", Abadan Branch, Islamic Azad University, Abadan, Iran.

Funding: The author(s) received no financial support (funding, grants, and sponsorship) for the research, authorship, and/or publication of this article.

Author Contributions:

Seyed Rohollah Shafee: Conceptualization, Resources, Writing - Original Draft, Writing - Review & Editing, Visualization.

Bahman Gorjian: Methodology, Validation, Formal analysis, Project administration.

Shahram Peyman: Software, Investigation, Data Curation, Visualization, Supervision.

Competing interests: The authors declare that they have no competing interests.

Citation:

Shafee, Seyed Rohollah, Bahman Gorjian & Shahram Peyman .“A Discourse Analysis of Criminal Courts Based on Searle’s Speech Act Theory” *Journal of Criminal Law and Criminology* 12, no. 24 (September 5, 2024), 129-156.

Extended Abstract

In criminal courts, judges and defendants assume distinct communicative roles, which significantly influence their efficacy within the judicial process. The effective administration of the court by the judge, coupled with the persuasive defense by the defendant, hinges upon the appropriateness of their speech acts. According to Searle's (1969) Speech Act Theory, these speech acts can be categorized into five types: assertive, expressive, directive, declarative, and commissive. This research employs a descriptive-analytical methodology, utilizing a comparative approach to analyze the discourse of judges and defendants. The primary objective of this study is to examine the application of speech acts in courtroom conversations among judicial actors in Iranian criminal courts as per Searle's classification. The literature indicates that forensic linguistics is an emerging field within applied linguistics and legal studies, employing linguistic tools and evidence to analyze legal discourse and playing a crucial role in crime detection (Sobhani et al., 2022).

Numerous scholars, including Austin (1962), McMenamin (2002), Searle (1969), and Momeni (2010), have conducted extensive studies in this domain, which are instrumental in addressing various legal ambiguities and challenges. Previous research in forensic linguistics has predominantly focused on analyzing courtroom conversations. Thus, the present study aims to provide novel insights by examining speech acts within legal conversations through Searle's (1969) framework. While some Iranian researchers have explored legal discourse and analyzed legal documents and criminal cases, there has been limited emphasis on the role of various speech acts in dialogues among the identified groups of judicial actors.

Recognizing this gap, the researcher aims to present a comprehensive and innovative analysis. The uniqueness of this work lies in its thorough examination of speech acts within a legal framework as proposed by Searle (1969). The data for this research consists of 35 short videos extracted from criminal court proceedings, some of which have been broadcast on Aparat, the documentary program of the national television, as well as the 20:30 news program. These videos were recorded, transcribed, and subsequently analyzed using descriptive and inferential statistical methods. The data were collected from the official television network's documentary program, which addresses social issues to raise public awareness about various crimes. This series has been aired since 2017, with subsequent seasons continuing through 2023, and a fifth

series currently in production. The findings indicate that expressive and directive speech acts are most prevalent in courtroom discourse, reflecting the defendant's efforts to elucidate events and the judge's encouragement for the defendant to disclose the truth. The analyzed segments reveal significant differences in the frequency of speech acts between the two judicial actors, with the exception of commissive speech acts, which were relatively balanced across both groups. This may be attributed to the cautious approach of both the judge and the defendant in avoiding commitments that could prove detrimental; the judge must operate within legal constraints while the defendant seeks to avoid self-incrimination. The effective communication of the speaker's intent is often facilitated by a focus on the verbal actions inherent in expressive speech acts, necessitating careful attention to sentence structure. The practical implications of this research are significant for the training of judges and legal practitioners, enabling them to employ appropriate speech acts effectively. The findings are applicable to legal education, benefiting law students and court officials, and aim to assist law enforcement and legislative bodies in criminal justice in enhancing their focus on effective discourse

تحلیل کنش‌های گفتاری قاضی و متهم در دادگاه‌های کیفری بر مبنای رویکرد سرل

سید روح‌الله شفیعی^۱، بهمن گرجیان^{۲*}، شهرام پیمان^۳

۱. دانشجوی دکتری زبان‌شناسی، دانشکده زبان‌شناسی، واحد آبادان، دانشگاه آزاد اسلامی، آبادان، ایران.
Email: roohallahshafiei20@gmail.com

۲. دانشیار، گروه زبان‌شناسی، دانشکده زبان‌شناسی، واحد آبادان، دانشگاه آزاد اسلامی، آبادان، ایران.
* نویسنده مسئول: bahman.gorjian@iau.ac.ir

۳. استادیار، گروه زبان‌شناسی، دانشکده زبان‌شناسی، واحد آبادان، دانشگاه آزاد اسلامی، آبادان، ایران.
Email: shahram.peyman@iau.ac.ir

چکیده:

در دادگاه‌های کیفری، قضات و متهمان نقش‌های گفتاری متفاوتی بر عهده دارند و این نقش می‌تواند در انجام موفقیت یا عدم موفقیت آنها در فرآیند دادرسی اهمیت داشته باشد. اداره دادگاه توسط قاضی و دفاعیه مؤثر متهم بستگی به کنش‌های گفتاری مناسب و وابسته است. این کنش‌ها در رویکرد سرل (۱۹۶۹) بر پنج پایه توصیفی، اعلامی، تعهدی، ترغیبی و عاطفی استوار است. روش پژوهش به صورت توصیفی - تحلیلی و از نوع مقایسه‌ای بین گفتمان قاضی و متهم انجام شد. هدف پژوهش تحلیل به کارگیری کنش‌های گفتاری در مکالمات عوامل دادگاه در دادگاه‌های کیفری در ایران از منظر سرل بود. داده‌های پژوهش شامل ۳۵ فیلم کوتاه مستخرج از دادگاه‌های کیفری که قسمت‌هایی از آنها در درگاه آپارات، برنامه مستند صداوسیما و ۳۰:۲۰ نمایش داده شده‌اند. این فیلم‌ها ضبط و پس از پیاده‌سازی، با استفاده از روش‌های آماری توصیفی و استنباطی تحلیل گردید. پاره گفتارهای تحلیل شده نشان داد که کنش‌های گفتاری

کپی‌رایت و مجوز دسترسی آزاد:

کپی‌رایت مقاله در مجله پژوهش‌های حقوقی نزد نویسنده (ها) حفظ می‌شود. کلیه مقالاتی که در مجله پژوهش‌های حقوقی منتشر می‌شوند با دسترسی آزاد هستند. مقالات تحت شرایط مجوز -CC BY-NC 4.0 Creative Commons Attribution-Non-Commercial License 4.0 منتشر می‌شوند که اجازه استفاده، توزیع و تولید مثل در هر رسانه‌ای را می‌دهد، به شرط آنکه به مقاله استناد شود. جهت اطلاعات بیشتر می‌توانید به صفحه سیاست‌های دسترسی آزاد نشریه مراجعه کنید.

پژوهش‌های حقوق

انجمن ایرانی حقوق جزا و جرم‌شناسی

انجمن ایرانی حقوق جزا و جرم‌شناسی

نوع مقاله:

پژوهشی

DOI:

10.22034/jlc.2024.434203.1964

تاریخ دریافت:

۱۶ اردیبهشت ۱۴۰۳

تاریخ پذیرش:

۱ مهر ۱۴۰۳

تاریخ انتشار:

۱۵ اسفند ۱۴۰۳

بین دو کنشگر در دادگاه، به‌جز کنش گفتاری تعهدی، تفاوت معناداری دارد. نتایج کاربردی این پژوهش در تربیت قضات و رشته‌های امور حقوقی و وکالت مؤثر بوده و کنش‌های گفتاری مناسب را می‌توانند استفاده نمایند. نتایج تحقیق برای آموزش در رشته‌های حقوق، دانشجویان حقوق و کارگزاران دادگاه‌ها کاربرد دارد و درصدد است که به ضابطان قانون و قانون‌گذاران دادگستری‌ها و دادگاه‌های کیفری کمک کند تا با رعایت گفتمان مؤثر به تأثیرگذاری کلام در اثبات و یا رد جرم بیشتر دقت کنند.

کلیدواژه‌ها:

کنش‌های گفتاری، دادگاه کیفری، قاضی، متهم، قانون.

برگرفته از رساله دکتری با عنوان «تحلیل نقش کنش‌های گفتاری در گفتمان قضات، بازپرس، وکلا و متهمان در نظریه سِرل: مطالعه‌ی تطبیقی زبان‌شناسی حقوقی در دادگاه‌های کیفری» واحد آبادان، دانشگاه آزاد اسلامی.

حامی مالی:

این مقاله هیچ حامی مالی ندارد.

مشارکت نویسندگان:

سید روح‌الله شفیعی: مفهوم‌سازی، منابع، نوشتن - پیش‌نویس اصلی، نوشتن - بررسی و ویرایش. بهمن گرجیان: روش‌شناسی، اعتبار‌سنجی، تحلیل، مدیریت پروژه.

شهرام پیمان: استفاده از نرم‌افزار، تحقیق و بررسی، نظارت بر داده‌ها، تصویرسازی، نظارت.

بنابر اظهار نویسندگان این مقاله تعارض منافع ندارد.

استناددهی:

شفیعی، سید روح‌الله، بهمن گرجیان، شهرام پیمان. «تحلیل کنش‌های گفتاری قاضی و متهم در دادگاه‌های کیفری بر مبنای رویکرد سِرل». مجله پژوهش‌های حقوق جزا و جرم‌شناسی ۱۲، ش. ۲۴ (۱۵ اسفند، ۱۴۰۳)، ۱۲۹-۱۵۶.

مقدمه

گفتمان به مجموعه جملاتی می‌گویند که در یک بافت اجتماعی بیان می‌شود و نقش تعاملی و ارتباطی را بین افراد حفظ می‌کند.^۱ به بیانی دیگر، بافت گفتمان، یک مقوله پویا است و به لحاظ اجتماعی از طریق ابزارهای کلامی و غیرکلامی شکل می‌گیرد.^۲ فرکلاف (۱۹۹۳)^۳ بر این باور است که در جهان واقع، متن‌ها کم و بیش از ادغام انواع گفتمان و شرح و توصیف آنها ساخته شده‌اند. البته از دیدگاه اولسون^۴ هر نوع گفتمان، چه نوشتاری و چه گفتاری در واقع هنجارها و قراردادهای اجتماعی خاصی را می‌طلبد؛ از این رو، گفتمان دادگاه بر شواهد کلامی استوار است که به شکل پرسش و پاسخ نمود پیدا می‌کند؛ به این معنی که نقش کاربردشناختی پرسش‌های قاضی مدافع ارجحیت خاصی دارد که با توجه به مقاصد و اهداف نهفته در آنها متفاوت هستند.^۵ بی‌شک، وکلا به خوبی می‌دانند که نوع استفاده از واژگان می‌تواند تأثیر حقوقی خاصی را ایجاد کرده تا بهتر بتوانند در جلسات محاکمه، گفتگو را به نفع موکل خود پیش ببرند.^۶ به دلیل اهمیت این موضوع، زبان‌شناسی حقوقی که شاخه‌ای از زبان‌شناسی کاربردی است، شکل گرفت و کم‌کم به بررسی و تجزیه و تحلیل گفتمان دادگاه و متون حقوقی پرداخت. این رشته به زیرشاخه‌هایی نظیر تجزیه و تحلیل گفتمان حقوقی و منظورشناسی زبان تقسیم می‌گردد.^۷ گیبونز (۱۹۹۴)^۸ معتقد است که جرم‌زبانی یک کنش گفتاری غیرقانونی است که شامل کنش منظوری است؛ به‌عنوان مثال؛ رشوه دادن، رشوه گرفتن، ایجاد ارباب، اخاذی، توهین، واداشتن فرد به جرم‌زبانی و مانند آن بخشی از معنای پاره‌گفتار کارکردی است که هدف از آن به‌نوعی، ارتباط برقرار کردن با زبان فراتر از دانش دستوری، واژگانی و معنایی است.^۹ در این راستا، پژوهشگران متعددی

1. George Yule, *Discourse analysis*. (New York: Cambridge University Press, 2000).

2. Peter Goodrich, *Languages of Law: From Logics of Memory to Nomadic Masks*, (London: Weidenfeld & Nicolson, 1990), 75.

3. Norman Fairclough *Cambridge: Polity Press Discourse and social change*. 1993.

۴. جان اولسون، جرم‌واژه: کشف جرم از طریق زبان‌شناسی حقوقی، ترجمه سیروس عزیزی و نگار مؤمنی (تهران: نشر کتابدار، ۱۳۹۰)، ۱۰۲.

۵. عظیمه زائری و دیگران، «توصیف و تحلیل شیوه‌های زبانی و فرازبانی وکلا جهت اقناع در دادگاه‌های علنی ایران: تحلیل گفتمان دادگاه کیفری»، دو ماهنامه جستارهای زبانی، ۸، ۵ (۱۳۹۶)، ۱۳۹.

6. John R. Searle, *Expression and Meaning* (Cambridge: Cambridge University Press, 1979).

۷. فردوس آقاگلزاده، زبان‌شناسی حقوقی (نظری و کاربردی). ویراست دوم (تهران: نشر علم، ۱۳۹۱)، ۳۶.

8. John Gibbons (Ed.). *Language and the law*. London: Longman. 1994. 114.

۹. حسن رضویان و مریم جلیلی دو آب، «ویژگی‌های گفتاری متهمان به سرقت در محاکم قضایی». نشریه جستارهای زبانی، ۷، ۸ (۱۳۹۶)، ۹۱.

بوده‌اند که از دیدگاه خود به بررسی کنش‌های گفتاری در گفتمان حقوقی پرداخته و در این باب نتایج قابل توجه‌ای را به دست آورده‌اند. آقاگلزاده، بر این باور است که زبان‌شناسی حقوقی در تمام مراحل دادگاه اعم از تشکیل پرونده، بازپرسی و جمع‌آوری مستندات تا روند دادرسی و تأمین شهود می‌تواند در کنار قاضی به‌عنوان یک دستیار و مشاور عمل کند.^{۱۰} تحلیل زبان‌شناختی مکاتبات و اسناد، صداهای ضبط شده و دست‌نوشته‌های به‌جامانده از متهمان، نقش مؤثری در کشف حقیقت در فرایند دادرسی کیفری دارد؛ از این رو، گسترش مطالعات زبان‌شناسی حقوقی به‌عنوان یک رشته مستقل دانشگاهی و تأسیس آزمایشگاه‌ها و واحدهای زبان‌شناسی جنایی نقش حوزه زبان‌شناسی حقوقی را در تحقیقات جنایی و کیفری پررنگ می‌کند.

با گسترش مطالعات زبان‌شناسی قانونی، بررسی متغیرهایی چون سن، جنسیت، منطقه جغرافیایی، طبقه اجتماعی، قومیت و وضعیت مالی بر یافته‌های کلامی و غیرکلامی امکان‌پذیر می‌گردد.^{۱۱} همچنین در زمینه زبان‌شناسی حقوقی، نظریه‌های متعددی مطرح شده که به بررسی گفتمان حقوقی دادگاه‌ها پرداخته‌اند. یکی از این نظریات، کنش‌های گفتاری سرل در سال ۱۹۶۹ می‌باشد که شامل کنش گفتاری توصیفی، عاطفی، تعهدی، دستوری و اعلامی است که کلام حقوقی افراد را تحلیل و بررسی می‌کند. هرکدام از کنش‌های گفتاری سرل، مفاهیم خاصی را در بر دارد، به‌عنوان نمونه؛ کنش توصیفی، اعتقاد گوینده به‌درستی یا نادرستی گفته‌اش را بیان می‌کند در حالی که در کنش عاطفی، ماهیت ابراز حالت روانی و احساسی گوینده نسبت به محتوای گزاره نشان داده می‌شود. از دیدگاه این محقق، در کنش تعهدی، شنونده ملزم به انجام دادن کاری در آینده است؛ اما در کنش دستوری، گوینده تلاش دارد که شنونده را به انجام کاری ترغیب کند. اعلام انجام موفقیت‌آمیز یک کنش در گزاره را کنش اعلامی می‌گویند که این کنش وابسته به توان گوینده در برقراری ارتباط بین محتوای گزاره و واقعیت خارجی است.^{۱۲}

برای هرکدام از کنش‌های گفتاری، قالب‌های حقوقی مشخصی وجود دارد که این گفتمان‌های

۱۰. ثریا سبهانی و همکاران، «طبقه‌بندی تشخیص‌های بازپرسی با کمک نشانگرهای ساختاری و سبکی مکالمات دادگاه در

چارچوب زبان‌شناسی حقوقی مک‌منامین»، مجله جستارهای زبانی، ۱۴، ۴ (۱۴۰۲)، ۸۰.

11. Roger W. Shuy, *Language Crimes: The Use and Abuse of Language Evidence in the Courtroom*, (Oxford: Blackwell, 1993), 18.

۱۲. فرنگیس عباس‌زاده و همکاران «تحلیل نشانگرهای کلامی و سبکی در گفتمان حقوقی دادگاه‌های انقلاب»، مجله زبان

فارسی و گویش‌های ایرانی، ۲ (۱۳۹۹)، ۲۳۱.

قضایی در قالب قراردادهای کوچکی هستند که بین افراد و مؤسسات تعریف شده است. به‌عنوان مثال، خرید بلیت مترو، قراردادی کوچک بین ما و شرکت فروشنده آن است؛ همچنین، قوانین مشخصی که اداره راهنمایی و رانندگی برای رانندگان مشخص کرده است، حضور به‌موقع سر کلاس درس در دانشگاه یا مدارس و حضور در محل کار طبق قانون استخدامی، نمونه‌هایی از این دست به‌نوعی بیانگر ضرورت مسائل حقوقی در انجام فعالیت‌های روزمره ما هستند و البته ناگفته نماند که این موارد در قالب‌های حقوقی معینی قرار گرفته‌اند. همچنین این پژوهش به دنبال بررسی این موضوع است که تا چه اندازه کنش‌های گفتاری زبان حقوقی در راستای اثبات یا رد جرم متهمان در نظرات قضات، بازپرس و وکلا تأثیرگذار است.^{۱۳}

تحقیقاتی با روش تحلیلی - توصیفی و به‌صورت تطبیقی، به بررسی نقش و اهمیت نظریه مذکور در گفتمان‌های حقوقی مرتبط با جرائم قضایی می‌پردازند. این تحقیقات به تحلیل کنش‌های گفتاری، بسامد و تطبیق آنها در واحد جمله می‌پردازند؛^{۱۴} از این رو، تحلیل نقش کنش‌های گفتاری در گفتمان قضات، بازپرس‌ها، وکلا و متهمان در نظریه سرل، به مطالعه تطبیقی زبان‌شناسی حقوقی منجر می‌شود. در بیشتر فعالیت‌های روزمره با مکالمات مختلفی مواجه می‌شویم؛ به‌عنوان مثال، صحبت‌های بین مسافر و راننده، کارمند و رئیس اداره و همچنین بین مستأجر و صاحبخانه نمونه‌هایی از این مکالمات به شمار می‌آیند. در زبان‌شناسی به این‌گونه مکالمه‌ها، کارگفت‌ها یا کنش‌های گفتاری می‌گویند. به نقل از جانستون (۲۰۰۸) کارگفت یا کنش گفتاری^{۱۵} رفتاری است که بر اساس آن، معنی جمله تحقق می‌یابد و یا به بیانی ساده‌تر، افعال، اعمالی هستند که از طریق زبان انجام می‌گیرند. سرل (۱۹۶۹) وهانگ (۲۰۰۶) از جمله زبان‌شناسانی هستند که به بررسی ماهیت کارگفت‌ها و طبقه‌بندی آنها پرداخته‌اند. نخستین بار آستین (۱۹۶۲) نظریه کارگفت‌ها را در مجموعه سخنرانی‌هایش در دانشگاه آکسفورد مطرح کرد. وی با ارائه سخنرانی‌هایش نشان داد که بسیاری از جملات خبری نیستند یا صدق و کذبشان غیرقابل تعیین است. کلماتی مانند «متشکرم»، «معذرت می‌خواهم» و «لطف دارید» از نوع جمله‌های خبری است، زیرا گوینده به نقل یک خبر می‌پردازد.

به‌عنوان مثال، کارگفت‌ها از دیدگاه آستین (۱۹۶۲) به کارگفت‌های بیانی یا لفظی، ضمنی و تأثیری

13. Malcolm Coulthard, Alison Johnson & David Wright, *An Introduction to Forensic Linguistics Language in Evidence* (2nd Edition). (London and New York: Routledge, 2017).

14. Gerald R. McMenamin, *Forensic Linguistics: Advances in Forensic Stylistics*, (Florida: CRC Press. 2004), 175.

15. speech acts

تقسیم می‌شود. هرکدام از این کارگفت‌ها را این‌گونه تعریف می‌کند:

کارگفت بیانی یا لفظی: ^{۱۶} کارگفتی است که معنای تحت‌اللفظی کلمات را شامل می‌شود. مثلاً: این جمله «در آخر ماه پول شارژ ساختمان پرداخت می‌شود».

کارگفت پیش بیانی: ^{۱۷} در این کارگفت، گوینده منظور خود را از یک عبارت بیان می‌کند؛ به‌عنوان نمونه، وقتی دانشجو به استاد، جمله «خسته نباشید» را می‌گوید، منظور دانشجو این نیست که استاد واقعاً خسته است؛ بلکه برعکس منظور دانشجو «تعطیلی کلاس» است.

کارگفت پس بیانی: ^{۱۸} این کارگفت به تأثیر متن بر مخاطب و واکنش او در عمل برمی‌گردد؛ به‌عنوان مثال؛ این جمله «واحد اندازه‌گیری انسانیت، همان دست‌هایی است که گرفتیم» یک کارگفت تأثیری است.

در این پژوهش، اصول مد نظر در تحلیل گفتمان قاضی و متهم در مطالعات سرل (۱۹۷۶) گرفته شده است. این اصول گفتمانی در کنش‌های گفتاری پنج‌گانه قرار دارند که سرل آن‌ها را به توصیفی، ۱ عاطفی، ۲ تعهدی، ۳ دستوری ۴ و اعلامی ۵ تقسیم‌بندی کرده است. از این دیدگاه، این کنش‌ها تعاریف مختلفی دارند که در زیر به تعاریف نظری و عملیاتی آنها اشاره‌ای کوتاه شده است. کنش‌های مختلف در بیان متهمین نشان داده شده است.

۱. کارگفت توصیفی: ^{۱۹} حقیقت این کارگفت اعتقاد گوینده به درستی یا نادرستی آن است و توصیف یک نکته یا شرح یک واقعه را در بر دارد. کنش بیانی به توصیف یک مقوله می‌پردازد که ماهیتی وجودی دارد. مانند:

قاضی: چرا به آن خانه رفتید؟

متهم: من در آن خانه قبلاً باغبان بودم. (پرونده سرقت)

نمونه متن کارگفت توصیفی:

- از منظر قانون این قتل توسط قاتل به شکل مرموزی صورت گرفته است و صحنه ارتکاب جرم نیز دال بر این گفته است.

۲. کنش اعلامی: ^{۲۰} ماهیت این کنش اعلام یک کنش قانونی در گزاره است. به بیانی دیگر، این

16. locutionary

17. illocutionary

18. Perlocutionary

19. Representative

20. Declarative

کارگفت وابسته به توان قانونی یا عرف گوینده در برقراری ارتباط بین محتوای گزاره و واقعیت خارجی است. کنش‌های اعلامی از جانب مقام رسمی و اختیاردار قانونی صادر می‌شود و مرجع مقبولیت حقوقی دارد.

متهم: اگر حقیقت را بگویم، چه می‌شود؟

قاضی: در مجازات تو تخفیف قائل می‌شوم. (پرونده سرقت)

۳. کنش تعهدی: ^{۲۱} در این کنش، شنونده ملزم به انجام کاری در آینده است. پاره گفتارهای تعهدی بیان قول، وعده، یا توافقی است که بین دو کنشگر در دادگاه صورت می‌گیرد. مانند:

قاضی: وقتی آزاد شدی، دوباره دنبال سرقت می‌ری؟

متهم: هرگز، کاری پیدا می‌کنم و دنبال خلاف نمی‌روم. (پرونده سرقت)

۴. کنش ترغیبی: ^{۲۲} حقیقت این کنش، تلاش گوینده برای ترغیب شنونده به انجام آن کار است. گوینده سعی دارد که شنونده را ترغیب به کاری یا بیان مطلبی کند. مانند:

قاضی: زمان خفت گیری، به رفیقت چه گفتی؟

متهم: گفتم، موبایل را که بزنی، میریم مواد بگیریم. (پرونده قتل)

۵. کنش عاطفی: ^{۲۳} ماهیت این کارگفت ابراز حالت روانی و احساسی گوینده نسبت به محتوای گزاره است. در دادگاه احساس همدردی، شفقت و درک متقابل را شامل می‌شود. مثلاً:

قاضی: با مقتول چه رابطه‌ای داشتید؟

متهم: دوست خانواده‌ای ما بود. به او خیلی علاقه داشتم. (پرونده قتل)

در خصوص عملیاتی شدن کنش‌های گفتاری، تحلیل پاره گفتارها نیاز به بررسی دقیق دارد؛ زیرا برخی کنش‌ها همپوشانی دارند و تفکیک آنها نیاز به دقت بالایی دارد.

اهمیت بررسی کارگفت در درک و برداشت صحیح از گفتمان، بخصوص گفتمان حقوقی بسیار مؤثر است، به‌عنوان مثال؛ توهین، افتراء، دروغ، رشوه، اهانت، تهدید و سرقت ادبی نوعی از جرایم زبانی است که این جرایم، کارگفت‌های گفتاری محسوب می‌شود. بی‌شک بی‌بردن به‌ضرورت این کارگفت‌های حقوقی بیشتر اهمیت این مسئله را نشان خواهد داد.

۱- پیشینه تحقیق

21. Commissive

22. Directive

23. Expressive

زبان‌شناسی حقوقی شاخه‌ای جدید از زبان‌شناسی کاربردی و حقوقی است که با استفاده از ابزار زبانی و شواهد زبان‌شناختی به تحلیل و بررسی متون گفتاری و نوشتاری حقوقی می‌پردازد و در این راستا در کشف جرم تأثیرگذار می‌باشد.^{۲۴} بسیاری از محققان من جمله آستین (۱۹۶۲)، مک‌نامین (۲۰۰۲)، سِرل (۱۹۶۹) و مؤمنی (۱۳۸۹) پژوهش‌های متعددی در این حوزه داشته‌اند که بی‌شک نتیجه بررسی تحقیقات چنین محققانی در رفع برخی از مشکلات و ابهامات حقوقی راه‌گشا می‌باشد. تاکنون تحقیقاتی که در حوزه زبان‌شناسی حقوقی انجام شده بیشتر به بررسی مکالمات داد پرداخته شده است؛ از این رو تحقیق حاضر با بررسی تحقیقات صورت گرفته در نظر دارد با ایجاد نوآوری به تحلیل و بررسی کنش‌های گفتاری در مکالمات حقوقی از دیدگاه سِرل (۱۹۶۹) بپردازد. از آنجا که در ایران، بررسی گفتمان حقوقی مورد توجه برخی از محققین بوده و اسناد حقوقی و پرونده‌های کیفری را مورد تحلیل و بررسی قرار داده‌اند؛ اما به نقش انواع کنش‌های گفتاری موجود در کلام چهار گروه ذکر شده کمتر اشاره شده است. با در نظر گرفتن این مسئله، پژوهشگر درصدد است تحقیقی جامع و نوآورانه را ارائه دهد. در مجموع، نوآوری کار این است که تحلیل نقش کنش‌های گفتاری با رویکرد حقوقی سِرل (۱۹۶۹) در یک مطالعه جامع می‌پردازد.

کلتارد و جانسون (۲۰۱۷) جزء اولین کسانی بوده‌اند که بر روی پژوهش‌های حوزه زبان حقوقی کار کرده‌اند؛ اگرچه کار ایشان به بررسی ساختاری متون حقوقی در سطح جمله محدود بود؛ اما می‌توان گفت که کارهای ساختاری دقیق‌تری هم انجام شده است که مشخصاً روی دستور زبان و ساخت واژگانی متمرکز بوده‌اند؛ از این رو به اعتقاد برخی از پژوهشگران این حوزه، دهه ۱۹۸۰ نقطه عطفی در تحلیل گفتمان حقوقی به شمار می‌آید.

عسگری و رحیمی^{۲۵} معتقدند که کارگفت یا کنش گفتاری، نوعی از گزاره است که گوینده با گفتن یا نوشتن آن مرتکب عمل یا کنش می‌شود که به آن فعل کنشی نیز گفته می‌شود. کارگفت‌ها در گفتمان حقوقی به وفور یافت می‌شوند و انواع مختلفی دارند، به‌عنوان مثال؛ تعهد دادن، پیشنهاد دادن، انکار کردن، هشدار دادن، موافقت کردن، عذرخواهی، تهدید و توهین از جمله کنش‌های گفتاری می‌باشند که بار حقوقی بر آنها مترتب است. از دید حقوقی کارگفت معنای دیگری پیدا می‌کند، چراکه برای

۲۴. سبهانی، ثریا، بهمن گرجیان، خلیل محمودی و الخاص ویسی. «شناسایی هویت نوشتاری و گفتاری متهمان در دادگاه

از منظر زبان‌شناسی حقوقی». مجله پژوهش‌های حقوق جزا و جرم‌شناسی، ۱۰، ۲۰ (۱۴۰۱)، ۲۸۹.

۲۵. متین عسگری و سجاد رحیمی. «تحلیل گفتمان حقوقی: واکاوی نقش کارگفت در بافت حقوقی». مجله جستارهای

زبانی، ۴، ۴ (۱۳۹۲)، ۱۵۱.

انجام عملی در بافت حقوقی استفاده می‌شود. اهمیت بررسی کارگفت در درک و برداشتن صحیح از گفتمان حقوقی بسیار مؤثر است؛ چنانکه بررسی کنش‌های گفتاری در بررسی جرائم زبانی سهم عمده پژوهش‌های این حوزه را به خود اختصاص داده است. جرائم زبانی معمولاً کارگفت‌هایی هستند که از منظر قانون جرم تلقی می‌شوند؛ برای نمونه ارتشاء، توهین، افترا، قتل، آدم‌ربایی، دروغ و سرقت ادبی را می‌توان نمونه‌هایی از مصادیق جرائم زبانی دانست؛ از این رو، بررسی این موضوع برخی از محققان را بر آن داشته تا به بررسی کارگفت در محیط‌های حقوقی بپردازند و همچنین نظریاتی را در این باره ارائه دهند.^{۲۶}

آستین ۳ یکی از این محققان است که «نظریه کنش گفتار» را ارائه داده است. این نظریه یکی از مهم‌ترین نظریاتی است که بر حوزه فلسفه زبان تأثیر گذاشته است. نظریه کنش گفتار به کاربرد زبان برای انجام کارهایی از قبیل اعلام کردن، وعده دادن، اظهار داشتن، تهدید کردن و غیره اشاره دارد. آستین معتقد است که ارتباط زبانی را بایستی کنش گفتاری بیان کرد، چراکه ارتباط زبانی هنگامی اتفاق می‌افتد که گوینده یک نوع کنش گفتاری انجام دهد. این محقق در این نظریه به دیدگاه سنتی اشاراتی کرده و همچنین از این دیدگاه انتقاد می‌کند. به نقل از آستین، دیدگاه سنتی کاربرد اصلی زبان را وصف می‌کند و ارتباط با جمله‌ها را تنها شناختی می‌داند. به اعتقاد این پژوهشگر، زبان معمولاً در اغلب موارد به بیان ساده حقیقت محدود نمی‌شود. در واقع، کاربردهای کنشی همان گفتارهایی است که بیان‌کننده عملی هستند؛ مثلاً زمانی که می‌گوییم: «من به شما قول می‌دهم که فردا بدهی‌ام را بپردازم» یک نوع کنش گفتاری بشمار می‌آید.

در حالی که در جملات کنشی، گوینده با بیان يك جمله شنونده را وادار به انجام يك کنش یا عمل می‌کند. آقا گلزاده^{۲۷} معتقد است، جملات کنشی هر کارگفت تحت شریطی مانند اختیارات گوینده و شنونده، محل مکالمه، نقش افراد شرکت‌کننده در هر مکالمه و همچنین موضوع سخن بایستی مورد بررسی قرار گیرد تا آن سخن تأثیرگذار باشد.^{۲۸} از جمله پژوهشگرانی بود که تحت تأثیر استاد خود، آستین به شرح نظریه‌ای در زمینه کارگفت‌ها پرداخت. سرل، کنش‌های را به پنج نوع که در بالا ذکر شد، تقسیم کرد که در زیر هر کارگفت به اختصار توضیح داده شده است:

۲۶. محمد رضا پهلوان نژاد و ولیدا اصطهباناتی. «بررسی کنش‌های گفتار در سخنرانی‌های رؤسای جمهور ایران و آمریکا در شهریور ۱۳۸۵»، مجله پژوهش‌های خارجی نشریه دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تبریز، ۵۱، ۲۰۸، ۱۳۸۷، ۱.

۲۷. آقاگلزاده، پیشین، ۱۳۱.

28. John, R Searle, A classification of illocutionary acts. *Language in Society*, 5 (1), (1976). 3.

کارگفت ترغیبی به معنای ترغیب مخاطب برای انجام کاری و همچنین قرار دادن شنونده در حالت تکلیف و اجبار برای انجام آن عمل است. گوینده می‌خواهد شنونده کاری انجام دهد؛ بنابراین، گوینده سعی می‌کند که کاری کند تا چیزهایی انجام شود و جهان را با محتوای گزاره‌هایی که شامل عمل آتی شنونده است، هماهنگ کند. این کارگفت بیان‌کننده خواسته‌ها و تمایلات گوینده است و نمونه بارز این کارگفت را می‌توان در پرسش‌ها یا درخواست‌ها مشاهده کرد.

کارگفت ترغیبی شامل افعالی مانند خواستن، توانستن، بایستن و لازم بودن، دستور دادن، دعوت کردن، اجازه دادن، سؤال کردن، بازخواست کردن، اطلاعات درخواست کردن، توضیح خواستن، تقاضا کردن، درخواست اثبات کردن، توصیه کردن، پیشنهاد کردن، القا کردن، هشدار دادن، به مبارزه طلبیدن، تکرار کردن، دوباره راه انداختن، اصرار و پافشاری کردن، اخطار دادن، اعلان نیاز کردن، توصیه کردن، شرط گذاشتن، نصیحت کردن، التماس و تمنا کردن است. عباراتی شبیه این مثال‌ها من نصیحت می‌کنم که...»، «من پیشنهاد می‌کنم که...»، «من توصیه می‌کنم که...» و «من هشدار می‌دهم که...» می‌تواند بیان‌کننده چنین کارگفتی باشد.

کارگفت توصیفی در واقع توصیف اتفاق یا حادثه‌هایی است که گوینده عقیده خود را درباره صحت و سقم مطالبی اظهار می‌دارد. به بیانی دیگر، گوینده می‌گوید چیزها چگونه هستند. کارگفت اظهاری محتوای گزاره‌ها را با جهان و محیط اطراف مطابقت داده و باورهای گوینده را نشان می‌دهد. در این کارگفت با افعالی نظیر تأیید کردن، دلیل آوردن، اثبات کردن، معرفی کردن، توصیف کردن، تفسیر کردن، شرح فعالیت دادن، نفی کردن، اعتراض کردن، نقد کردن، محدود کردن، رها کردن، ابراز کردن، ادعا کردن، بحث کردن، بیان کردن، پاسخ دادن، تصحیح کردن، دسته‌بندی کردن، دفاع کردن، دلیل آوردن، گفتن، گزارش دادن، مطمئن بودن، نسبت دادن و واگذار کردن مواجه می‌شویم. عباراتی نظیر: «من اثبات می‌کنم که...»، «من اظهار می‌کنم که...»، «من تأیید می‌کنم که...»، «من تصحیح می‌کنم که...»، «من می‌گویم که...» و «من نفی می‌کنم که...» در این نوع کنش گفتاری وجود دارد.

این نوع کنش هم‌زمان دارای دو وجه انطباقی بین زبان و جهان است. کارگفت اعلامی زمانی اتفاق می‌افتد که گوینده قدرت و صلاحیت لازم را داشته باشد. افعالی که در این نوع کنش به کار برده می‌شود شامل آغاز کردن کار، پایان دادن کار، انتصاب کردن، به کار گماردن، عقد قرارداد کردن، نام‌گذاری و... است. عبارتی نظیر «من اعلام می‌کنم که...» یک نوع کارگفت اعلامی است.

کارگفت عاطفی: این نوع کنش گفتاری در واقع بیان‌کننده حالت روانی است که شخص در آن

سهیم شده است. گوینده احساس خود را از طریق قدردانی، عذرخواهی، تبریک، ناسزا و جز اینها بیان می‌دارد. با بیان هر گزاره یا فرض حقیقی بودن آن، در شخص احساسی شکل می‌گیرد: مانند حس خوشحال شدن ناراحتی، تأسف و یا احساس افسردگی. کلماتی به مانند: بیان آرزو، تشکر کردن، معذرت خواستن، سلام کردن، احترام گذاشتن، فرض داشتن، تأمل کردن، پیش‌بینی کردن، خشنود شدن، تبریک گفتن، تردید داشتن، تسلیم شدن، تعجب کردن، ناامید و دلسرده شدن، شکایت کردن، تهدید کردن، اظهار همدردی کردن، اهانت کردن، تمجید کردن، خشمگین کردن، ناسپاسی کردن، دشنام دادن، اهانت کردن است و نظیر این موارد جزء این نوع کارگفت هستند. همچنین عباراتی شبیه این عبارت‌ها «من تبریک می‌گویم که...»، «من تهدید می‌کنم که...»، «من تعجب می‌کنم که...»، «من خشنود هستم که...» و «من معذرت می‌خواهم که...» همگی مثال‌هایی از کارگفت عاطفی هستند.

در گفتمان حقوقی به کارگفت یا کنش گفتاری، گزاره می‌گویند؛ زیرا گوینده با گفتن یا نوشتن مرتکب عملی می‌گردد. پیشنهاد دادن، انکار کردن، هشدار دادن، موافقت، عذرخواهی، تهدید و توهین را می‌توان نمونه‌هایی از کنش‌های گفتاری و نوشتاری به شمار آورد؛ زیرا بار حقوقی بر آنها مترتب است. به بیانی دیگر، از دیدگاه حقوقی کارگفت همان گزاره‌ای است که برای انجام عملی در بافت حقوقی به کار می‌رود. اهمیت بررسی کارگفت در درک و برداشت صحیح از گفتمان حقوقی بسیار مؤثر است؛ از آنجا که این مسئله در بررسی جرایم زبانی سهم عمده‌ای از پژوهش را در این حوزه به خود اختصاص داده است. اهمیت بررسی این موضوع سبب شده است که برخی از پژوهشگران به بررسی کارگفت در محیط‌های حقوقی و قانونی بپردازند.

این پژوهش، مکالمات در دادگاه را بررسی کرده و کنش‌های گفتاری پنج‌گانه را از منظر سرل تحلیل می‌کند. سؤالات پژوهش در پی پاسخ به دو سؤال زیر است:

۱. اختلاف گفتمان قاضی و متهم در استفاده از کنش‌های گفتاری سرل در دادگاه به چه میزان

است؟

۲. کنش‌های گفتاری سرل در گفتمان قاضی و متهم دارای چه آرایشی است؟

۲- روش پژوهش

روش تحقیق به صورت توصیفی - تحلیلی صورت گرفت و داده‌های پژوهش شامل ۳۵ فیلم کوتاه مستخرج از دادگاه‌های کیفری که قسمت‌هایی از آنها در درگاه آپارات، برنامه مستند صداوسیما و ۳۰:۲۰ نمایش داده شده بود. هرکدام از فیلم‌های کوتاه بین ۵ تا ۳۵ دقیقه فیلم بود که پژوهشگر آنها

را به تناسب موضوعات کیفری انتخاب کرده و به صورت تصادفی ۵۰ درصد آنها تجزیه و تحلیل جملات گردید. این فیلم‌ها ضبط و پس از پیاده‌سازی، به روش‌های آماری توصیفی و استنباطی تحلیل گردید. در نهایت تحلیل توصیفی از چگونگی آرایش کنش‌ها در گفتمان کنشگران در دادگاه صورت گرفت. با توجه به رویکرد سرل (۱۹۷۵)، بافت پاره‌گفتار بیشترین نقش را در کنش‌های گفتاری دارد؛ بنابراین واحد تحلیل گفتمان در این تحقیق پاره‌گفتار است. گاهی یک پاره‌گفتار در بردارنده چند کنش گفتاری بود که ما کنش غالب را برگزیدیم؛ به‌عنوان نمونه «اظهار پشیمانی» یک کنش عاطفی است، اما از سویی دیگر فعل درخواست کردن نیز از کنش‌های ترغیبی در آن مشهود است. همچنین در هر پاره‌گفتار، اغلب چندین کنش گفتاری وجود داشت؛ بنابراین مجموع تعداد کنش‌های گفتاری چندین برابر تعداد جملات بود.

۲-۱- روش جمع‌آوری داده‌ها

مکالمات در دادگاه‌ها به صورت فیلم‌های کوتاه بود که پس از پیاده‌سازی، بر اساس رویکرد سرل، تحلیل کنش‌های گفتاری شده و توسط نگارنده و یک زبان‌شناس^{۲۹} مورد بررسی قرار گرفت. پس از بررسی ۵۰ درصد از دسته‌بندی کنش‌ها با توافق ۸۵ درصد در پایایی دسته‌بندی کنش‌ها، در واحد جمله تحلیل کنش‌ها، صورت گرفت. داده‌ها در ۳۵ فیلم کوتاه و بلند، شامل ۴۷۷۵ جمله که توسط قاضی (۱۷۹۹) و متهم (۲۹۷۶) بود. با توجه به کوتاهی و بلندی جملات، تحلیل کنش‌ها در هر ۱۰۰۰ کلمه بین قاضی و متهم مقایسه شد.

داده‌های مورد مطالعه پژوهش پیشرو برگرفته از مستندات موجود در شبکه رسمی تلویزیون «برنامه مستند» از شبکه مستند جمع‌آوری شد. محتوای این برنامه به مسائل اجتماعی و به‌منظور آگاه‌سازی و شناخت مردم در مورد جرایم مختلف به بررسی پرونده‌های پلیسی پرداخته است. برنامه مذکور به صورت سری از سال ۱۳۹۶ از رسانه ملی پخش شد. مجموعه سری دوم در سال ۱۳۹۸ آغاز و تا سال ۱۳۹۹ ادامه داشت؛ پس از آن مجموعه، سری سوم در سال ۱۳۹۹ تا سال ۱۴۰۰ تهیه و پخش شد. همچنین، مجموعه سری چهارم در تاریخ ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۲ ادامه داشت و سری پنجم آن در سال جاری در حال تهیه و پخش از رسانه ملی است؛ بنابراین، مجموعه گردآوری شده داده‌های پژوهش، مجموعه سری سوم، چهارم و پنجم است. هر سری شامل ۵۱ تا ۵۲ فیلم است که به صورت هفتگی هر دوشنبه در ساعت حوالی ۲۲ پخش و تکرار آن روز بعد نمایش داده می‌شود.

29. Margrit Schreier, *Qualitative content analysis in practice*, (Los Angeles: Sage 2012), 174.

برنامه‌های شبکه مستند، محتوای نمایشی سال‌های قبل به‌طور مثال سال ۱۳۹۹، ۱۴۰۰ را به نمایش نمی‌گذارد؛ بنابراین، داده‌های تحقیق سری سوم بنا بر قدیمی بودن داده‌ها، تاریخ دقیق هر فیلم در جدول پخش شبکه مستند نمایش داده نمی‌شود؛ اما در قسمت «برنامه‌ها» از شبکه مستند محتوای هر فیلم قابل مشاهده است؛ بنابراین، محقق سعی نمود تا بر اساس تاریخ آغاز و پایان سری سوم که در شبکه مستند ذکر شده است، با توجه به پخش سری‌های گذشته و یا حال تاریخ آن‌ها را با حدس مشخص کند. با توجه به حجم کل داده‌ها، در مجموع ۱۰۸ پرونده است که به‌صورت تصادفی از هر ۳ پرونده، یک پرونده انتخاب و ۳۵ مورد بررسی قرار گرفت. در جدول ذیل، مدت زمان کل فیلم، مدت زمان دقیق مکالمه میان بازپرس و متهم (مورد مطالعه این پژوهش) و تاریخ پخش فیلم مشخص شده است. (جدول مندرج در پیوست).

در اینجا دو نمونه از پرونده‌های دادرسی در دادگاه کیفری استان تهران از ماجرای قتل یک دختر نوجوان توسط پسری جوان و پرونده دوم مربوط به دادرسی روح‌الله زم است. دو نمونه از تحلیل مکالمات و کنش‌های استفاده شده در دادگاه‌های کیفری در زیر آمده است:

۲-۲ - قسمتی از مکالمات در دادگاه قتل غزاله

در این بخش، گفتمان آرمان عبدالعالی به‌عنوان متهم در جلسه دادگاه کیفری به سؤالات قاضی پاسخ می‌دهد. کنش‌های گفتاری در سایت وی‌رگول مشخص شده است.

قاضی: قبلاً اعتراف کردی که غزاله را خودت به قتل رساندی (توصیفی). در این باره چه می‌گویی (ترغیبی)؟

متهم به قتل: تمام اعترافات قبلی من تحت فشار بود و هیچ‌کدام را قبول ندارم (توصیفی). من بچگی کردم (عاطفی)، اشتباه کردم (عاطفی). آن زمان سنم کم بود، ترسیدم که حقیقت را بگویم (عاطفی). ترسیدم اگر کسی بیاید و جسد غزاله را ببیند مرا متهم کند (عاطفی)، برای همین جسدش را به بیرون از منزل منتقل کردم (توصیفی).

قاضی: یعنی قبول نداری که با میله باریکس به سر مقتول زدی (ترغیبی)؟

متهم به قتل: نه اصلاً قبول ندارم (توصیفی).

قاضی: پس چرا میله باریکس خونی بود (ترغیبی)؟

متهم به قتل: شاید به دلیل انتقال جسد دستم خونی بود و آن را به میله زدم، برای همین میله خونی شده است (ترغیبی).

قاضی: پس چرا میلهٔ بارفیکس کج شده و در اتاق تو بوده (ترغیبی)؟
 متهم به قتل: آن میله از اول هم کج بود (ترغیبی). من کلاً وسایل اضافهٔ زیادی در اتاقم نگه می‌دارم، یعنی چیزی را دور نمی‌ریزم (توصیفی). این میله هم کج شده بود ولی آن را دور ننداختم (توصیفی). من هیچ ضربه‌ای به غزاله ندم، تنها اشتباه من این بود که جسدش را به سطل زباله انداختم (عاطفی).

۲-۳- پرونده روح‌الله زم، مدیر وب‌سایت و کانال تلگرامی «آمدنیوز»

بخشی از مکالمات اولین جلسه رسیدگی به پرونده روح‌الله زم، مدیر وب‌سایت و کانال تلگرامی «آمدنیوز» که در شعبه ۱۵ دادگاه انقلاب اسلامی به ریاست قاضی ابوالقاسم صلواتی تشکیل شد.

قاضی: شما چه سالی از ایران خارج شدی؟ (ترغیبی)

متهم: من سال ۱۳۹۰. (توصیفی)

قاضی: خوب، چه تاریخی دستگیر شده بودی (ترغیبی)؟ اتهامات چی بود (ترغیبی)؟ // چه مدت

بازداشت بودی (ترغیبی)؟

متهم: // سال ۸۸ // بازداشت شدم (توصیفی). دو ماه تقریباً زندان بودم (توصیفی). سال ۹۱، اومدم ترکیه، - تقریباً سه ماه ترکیه بودم - و رفتم سفارت فرانسه، ویزای فرانسه گرفتم، رفتم فرانسه (توصیفی). اِ یه دوستی داشتم، از زمانی که سال ۸۸ زندان بودیم، اون تو فرانسه بود و اون هماهنگ کرد با سفارت خونهٔ اِ فرانسه توی استانبول، - اونجا من رفتم با - سفیر بود یا معاون سفیر بود، صحبت کردم، شرایط رو گفتم (تهدیدی). گفتم من پروندهٔ باز دارم و به من ویزا دادند (ترغیبی). تقریباً فکر کنم سال ۹۳ بود، - که یادم نیست چه ماهی بود (عاطفی)، - با «سهام‌نیوز» شروع با همکاری کردم (توصیفی).

قاضی: از فرانسه. (ترغیبی)

متهم: بله. (توصیفی)

قاضی: بله (ترغیبی)

متهم: تا سال ۹۵ - ۹۵ یک جمعی - تصمیم گرفت که «آمدنیوز» رو تأسیس کنه (عاطفی). من یکی

از اون افراد بودم (توصیفی). این افراد سه نفر دیگه هم بودند (ترغیبی).

قاضی: اسم ببر اون سه نفر رو. (ترغیبی)

متهم: آقای مجید نیکنام بود. (توصیفی)

قاضی: بله (ادامه بده) (ترغیبی)

متهم: که ساکن آمریکاست. (توصیفی)

قاضی: بله. (ترغیبی)

متهم: آقای بابک اجلالی بود (توصیفی). ایشون هم ساکن امریکاست (توصیفی). آقای شمس بود که ساکن ترکیه است و من بودم (توصیفی). چهار نفری (توصیفی). و آقای سام سرابی بود (توصیفی). سام محمودی سرابی بود (توصیفی). «آمدنیوز» تأسیس شد (تعهدی). - و اون آقای شمس که توی ترکیه بود، - فکر کنم طی دو ماه یا سه ماه، منو دو بار دعوت کرد ترکیه به بهانه اینکه تلویزیون TRT ترکیه می‌خواد بخش فارسی‌زبان‌ش رو راه بندازه و من شما رو پیشنهاد کردم برای راه‌اندازی بخش فارسی زبان (تعهدی). من رفتم اونجا (توصیفی). تقریباً دو سه جلسه ملاقات داشتم (توصیفی). جلسه فکر کنم دوم بود یا سوم بود، فهمیدم که اصلاً این پوششه (عاطفی). یعنی اصلاً بحث - تلویزیون نیست (توصیفی). - یکی از اون آدم‌ها که اونجا بود، توی یکی از ملاقات‌ها بود، یه دفعه مستقیم با من تماس گرفت و گفت من استاد دانشگاهم (توصیفی). شما رو روزنامه‌نگاری فعال پیدا کردم و دوست دارم که رابطه داشته باشیم با همدیگه و من می‌تونم از دانشگاه، مثلاً برای تو حقوق بگیرم؛ چون استاد دانشگاه هستم (عاطفی). می‌تونم حقوق بگیرم برات که بعدش ما فهمیدیم که اصلاً این استاد دانشگاه، پوشش بوده و اینا مثلاً تقریباً یک سال، یک سال و نیم بعد، فهمیدم که اینا پوشش بوده (عاطفی).

قاضی: اتهامات، همکاری با دولت متخاصم آمریکاست (عاطفی). در مورد اینم توضیح بده.

(ترغیبی)

متهم: آمریکا که دولت متخاصم محسوب نمیشه! (ترغیبی)

قاضی: از نظر جمهوری اسلامی، قوه قضائیه، دولت آمریکا هم متخاصمه، هم تروریست (اعلامی).

سردار عزیز ما رو شهید کردند (توصیفی).

متهم: چرا، بله، درسته (تعهدی)

قاضی: به دستور ترامپ بلند شدند، یک مهمان، یک افسر ارشد نظامی که به‌عنوان مهمان وارد

عراق میشه، می‌زنند شهیدش می‌کنند (توصیفی).

۳- یافته‌ها

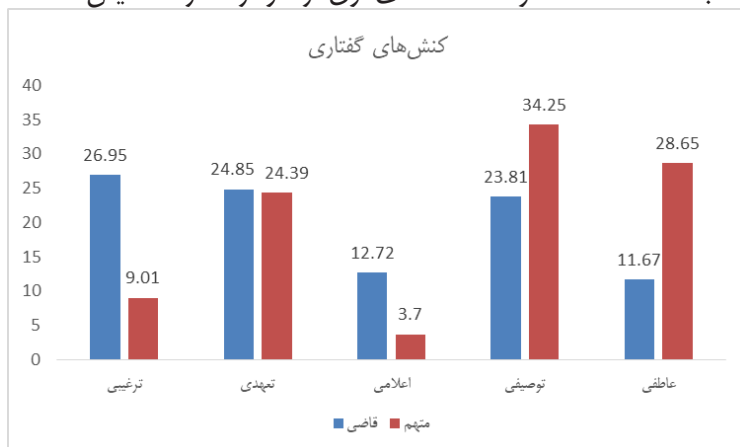
بسامد کنش‌های گفتاری در جملات بین قاضی و متهم در دادگاه شمارش و با یکدیگر مقایسه گردید. با توجه به دسته‌بندی پنج‌گانه کنش‌های گفتاری و شمارش آنها، تحلیل داده‌ها به صورت توصیفی شامل بسامد و میانگین صورت گرفت و سپس آمار استنباطی کی دو (Chi-square) جهت پاسخ به پرسش

تحقیق انجام شد.

جدول ۱: کنش‌های گفتاری در گفتمان قاضی و متهم

داده‌های توصیفی					
ردیف	کنش	قاضی	درصد	متهم	درصد
۱	توصیفی	۱۵۹	۲۳/۸۱	۳۶۱	۳۴/۲۵
۲	اعلامی	۸۵	۱۲/۷۲	۳۹	۳/۷۰
۳	تعهدی	۱۶۶	۲۴/۸۵	۲۵۷	۲۴/۳۹
۴	ترغیبی	۱۸۰	۲۶/۹۵	۹۵	۹/۰۱
۵	عاطفی	۷۸	۱۱/۶۷	۳۰۲	۲۸/۶۵
جمع		۶۶۸	۱۰۰	۱۰۵۴	۱۰۰

مطابق با جدول فوق و آمار حاصل از بررسی کنش‌های در داده‌های پژوهش حاضر، چنین برمی‌آید که در مکالمات قاضی، کنش ترغیبی بیشترین میزان تکرار و کنش عاطفی کمترین میزان وقوع را دارا بوده‌اند. همچنین در مکالمات متهم، کنش توصیفی بالاترین میزان وقوع و کنش اعلامی پایین‌ترین میزان تکرار را داشته‌اند. مضاف بر این، طبق آمار به دست آمده از جدول فوق که از بررسی کنش‌های گفتاری در مکالمات دادگاه حاصل شده است، چنان آشکار می‌گردد که متهمان از کنش‌های گفتاری بیشتری نسبت به قضات استفاده کرده‌اند. داده‌های فوق در نمودار شماره ۱ نمایش داده شده است.

نمودار ۱: مقایسه درصد کنش‌های گفتاری بین قاضی و متهم در مکالمات دادگاه

نمودار ۱ نشان می‌دهد که قضات در مقایسه با متهمان، در کنش‌های گفتاری به‌جز کنش تعهدی،

اختلاف معناداری با یکدیگر دارند. هر دو گروه در کنش تعهدی اختلاف معناداری ندارند که این موضوع نیاز به بررسی بیشتری دارد. آمار استنباطی داده‌های فوق در مجموع تفاوت معناداری را در جدول ۲ نشان می‌دهد.

جدول ۲: آزمون فرضیه تفاوت معناداری در کنش‌های گفتاری

ردیف	کنش‌ها	قاضی	متهم	کی دو	درجه آزادی	معناداری
۱	توصیفی	۱۵۹	۳۶۱	۲۲/۱۴	۴	۰/۰۰۱
۲	اعلامی	۸۵	۳۹			
۳	تعهدی	۱۶۶	۲۵۷			
۴	ترغیبی	۱۸۰	۹۵			
۵	عاطفی	۷۸	۳۰۲			
	جمع	۶۶۸	۱۰۵۴			

جدول ۲ نشان می‌دهد که کنش‌های گفتاری استفاده شده بین قضات و متهمان با درجه آزادی ۴، در سطح معناداری ۰/۰۰۱ و کی دو ۲۲/۱۴ تفاوت معناداری دارد. به عبارت دیگر، قضات و متهمان در رعایت اصول همکاری مکالمه با یکدیگر اختلاف معناداری در محیط دادگاه دارند؛ در نتیجه، پاسخ به پرسش اول تحقیق این است که در مجموع، بین قضات و متهمان تفاوت معناداری در استفاده از کنش‌های گفتاری وجود دارد.

نتیجه‌گیری

زبان‌شناسی در دهه‌های اخیر حکایت از پیدایش رویکردی نوین و علمی به ارتباط بین دو حوزه از زبان‌شناسی و علوم حقوقی جدی‌تر از گذشته مطرح می‌نماید و علمی جدید با عنوان زبان‌شناسی حقوقی شکل گرفته است. زبان‌شناسی حقوقی کمک می‌کند تا تحقیقات قضایی به سوی مسیری جدید حرکت کند و ابزاری عملی در کشف حقایق در دادرسی قضایی باشد. این علم قادر است با فرآیند قضایی هماهنگ شده و موجب کشف جرایمی مانند دروغ، افترا، ارتشا، سرقت ادبی، توهین، ناسزا، فریب در ازدواج، ربا، تبلیغ خلاف واقع، تحریک به اغتشاش، نامه‌های تهدیدآمیز، نامه‌های آدم‌ربایی، قتل و غیره کمک کند.^{۳۰}

۳۰. مسعود دهقان و بهمن حیدری، «بررسی ویژگی‌های سبک کلامی گروهک منسوب به داعش: مطالعه موردی عملیات تروریستی خرداد ماه ۹۶ در تهران»، نشریه پژوهش‌های زبان‌شناختی، ۱۰ (۱۳۹۷)، ۶۱.

نتایج این پژوهش نشان داد کنش‌های توصیفی و ترغیبی در گفتار دادگاه بیشترین نمود را داشته‌اند. این امر حاکی از تلاش متهم در توضیح اتفاقات و ترغیب از سوی قاضی در جهت روشنگری و تشویق متهم به بیان حقایق است. همچنین، کنش تعهدی در مقایسه با تعداد کل بسامد در هر گروه تقریباً برابر بود. این موضوع ممکن است به این دلیل باشد که قاضی و متهم با احتیاط سعی در عدم ایجاد تعهد و الزام به اقداماتی داشتند که ممکن است نامناسب و به ضرر آنها باشد؛ قاضی از این نظر که در چارچوب قانون بایستی حرکت کند و متهم به این دلیل که نخواهد سخنی بر علیه خود بگوید. آنچه شنونده را به مقصود گوینده نزدیک می‌کند، توجه به فعل مضمون در سخن در قالب کنش گفتاری عاطفی است. برای دستیابی به این هدف، توجه به بافت جمله ضروری است. از این جهت، کنش گفتاری که نقش اصلی را در این دادگاه حقوقی ایفا می‌کند، کنش گفتاری غیرمستقیم از نوع ترغیبی و عاطفی است. این با تحقیق زائری و همکاران^{۳۱} همخوانی دارد زیرا آنها به بررسی شیوه‌های زبانی و فرازبانی اقناع توسط متهمان در دادگاه‌های کیفری شیراز اقدام نمودند. در این مطالعه که بر روی گویش شیرازی انجام گرفت، پژوهشگران در پی دستیابی به پاسخ این پرسش بودند که چگونه کنشگران از دانش زبان‌شناسی، شامل نحو، معنی‌شناسی، کاربردشناسی و غیره و همچنین دانش فرازبانی جهت اقناع قاضی بهره می‌گیرند. یافته‌های آنان حاکی از این بود که این افراد (متهمان) با مدد از راهبردهای کاربردشناسی همچون حذف، اظهار کذب، برانگیختن احساسات قاضی، انکار جرم و همچنین با بهره‌گیری از شیوه‌های فرازبانی از قبیل گریه و سکوت به هدف اقناع قاضی در گفتمان دادگاه دست می‌یابند. استفاده از اظهارات و حدسیات شخصی و همچنین انکار شواهد به دست آمده در لابه‌لای گفتار متهم به قتل و وکیل، نشان دهنده ایجاد تأثیرگذاری و تغییر نظر نهایی دادگاه است. همچنین، افعال به کار رفته در سخنان وکیل و متهم به قتل از نوع گفتار عاطفی و ترغیبی می‌باشد و همپوشانی این دو کنش نباید ندیده گرفته شود. پژوهش اعلامی بیشتر از سوی قاضی صادر شده زیرا مقام رسمی و دارای اختیار است؛ ولی متهم اختیارات محدود و در حیطه کاری که قبلاً در آن بوده را دارد. مثلاً در دادگاه زم، به متهم اجازه داده می‌شود که گروه تلویزیونی را تشکیل دهد. بر اساس این پژوهش، می‌توان گفت که بین استفاده از کارگفت‌های سرل در سخنان قاضی و متهم در هر دو پرونده اختلاف معناداری ناشی از گفتار غیرمستقیم و استفاده از کارگفت‌های عاطفی است؛ از این نظر که کنش‌های عاطفی بیشتر از سوی متهمان صادر شده و به دلایل مختلف از جمله تناقض‌های کلامی (فکر کردم

۳۱. عظیمه زائری و دیگران، پیشین، ۱۳۹۶، ۱۴۲.

ناراحت بشه، احساس کردم، اشتباه کردم، ترسیدم و غیره). در حالی که قاضی این پاره گفتارها را استفاده نمی‌کند و سعی دارد از لحاظ عاطفی پرهیز نماید و بیشتر جنبه ترغیبی داشته باشد؛ بنابراین در کلیه کنش‌های گفتاری اختلاف چشمگیر است. در مجموع کنش‌های به‌کار رفته در گفتمان متهمان بیشتر است و این امر نشان‌دهنده تنوع گفتمانی متهمان است.

نتایج این پژوهش با دستاوردهای مطالعه نجفی و همکاران^{۳۲} همخوانی دارد؛ زیرا آنان نیز به بررسی ویژگی‌های گفتاری متهمان پرداخته‌اند. این پژوهشگران در نتایج خود، کنش‌های توصیفی از مشخصه‌های متهمان معرفی می‌کنند. برقراری یک ارتباط مؤثر در گفتمان دادگاه، فرایند پیچیده‌ای است که مستلزم آشنایی با پدیده‌ها، نظریه‌ها و مسائل مختلف زبانی جهت درک مناسب این گفتمان است. قضاوت عادلانه در این بافت به چگونگی برقراری این ارتباط بین قاضی و متهم گفت و گو و شناخت آنان از زبان حقوقی بستگی دارد. هدف از این مطالعه، ارائه بینشی از نحوه عملکرد زبان در بافت حقوقی از طریق شناسایی ابزارهای زبانی نظیر سبک گفتاری توصیفی در کلام قضاوت و متهمان به‌عنوان دو عنصر اصلی دادرسی بود. در این راستا، در تحقیقات ترسونگ و همکاران^{۳۳} نتایج مشابه مشاهده شد که قضاوت و متهمان در مکالمات خود از واژگان رایج این بافت استفاده نمودند. از آنجا که یک دسته از متهمان این پژوهش را اشخاصی تشکیل می‌دادند که خود دارای تحصیلات و سوابق شغلی مرتبط با بافت حقوقی بودند (مانند زم یا کرباسچی)؛ از این رو، در کاربرد کنش‌های گفتاری در کلام، دچار اختلاف معنادار با قاضی نشده‌اند. در دادگاه‌های پرونده‌های کلان اقتصادی تفاوت کنش‌های گفتاری بین قضاوت و متهمین کمتر از کنش‌های به‌کار رفته در دادگاه‌هایی با جرایم دیگر نظیر قتل و سرقت دیده می‌شود.

محدودیت‌های پژوهش شامل عدم دسترسی به محیط دادگاه و یا فیلم کامل جریان دادرسی بود؛ زیرا از نظر امنیتی و یا محرمانه بودن پرونده، فقط برخی از قسمت‌های دادرسی قابل تهیه بودند. مشکل دیگر انتخاب قسمت‌های به هم پیوسته بود که محقق مجبور به انتخاب داده‌های در دسترس نمود.

۳۲. پریسا نجفی و فریده حقیبن، «راهبردهای کلامی در تعامل باجوبی (جستاری در گفتمان کاوی قضایی)». مجله جستارهای زبانی، ۴۰(۱۳۹۹)، ۳۹۳.

33. Damasus Tuurosong, Rashid Hassan Pelpuo & Justine Bakuuro. Stylistics as an Approach to Discourse Analysis: A Thematic Textual Analysis. *British Journal of English Linguistics*, 6(2), (2018), 59.

ضمناً در پیاده‌سازی فیلم‌های دادگاه حرکات غیرکلامی نظیر حرکت بدن و تکیه صدا یا بالا و پایین بودن آهنگ صدا، قابل پیاده‌سازی نبودند. در تحقیقات آینده این موارد باید مدنظر قرار گیرد. ضمناً در آینده می‌توان از سایر عوامل دادگاه نظیر وکلا و شاهدان، در تحلیل کنش‌های گفتاری بهره جست. نتایج این پژوهش نشان از کارآمدی و توانمندی روبکرد سرل (۱۹۶۹) در تشخیص کنش‌های گفتاری در دادگاه و آگاهی قضات، دادستان و وکلا از کنش‌های گفتاری مؤثر در دادگاه جهت تسریع در روند دادرسی است؛ اما مسئله حائز اهمیت این است که سیستم قضایی ایران می‌تواند در این راه از حضور و مساعدت زبان‌شناسان زبده و آشنا با مسائل زبانی و البته امور حقوقی بهره‌مند گردد. از طرفی یافته‌های این پژوهش می‌تواند با تدوین در دانشکده‌های حقوق، کمک شایانی در تعلیم و آموزش قضات و ضابطین

قضاة دادگاه

ردیف	موضوع فیلم	تاریخ پخش فیلم	مدت زمان مکالمه بازپرس و متهم	مدت زمان کل فیلم
۱	پرونده قتل سالمند توسط پرستار	۱۳۹۹/۰۷/۲۱	۹:۱۲"	۲۹:۴۰"
۲	پرونده سرقت به عنف	۱۳۹۹/۰۸/۲۲	۶"	۳۰:۰۹"
۳	پرونده سرقت	۱۳۹۹/۰۸/۰۳	۷:۸۱"	۲۷:۴۱"
۴	سرقت مسلحانه از منازل	۱۳۹۹/۰۹/۲۴	۸:۳۳"	۳۰:۰۵"
۵	سرقت طلا به روش زورگیری	۱۳۹۹/۱۰/۱۵	۱۰:۴۶"	۳۰:۱۶"
۶	کلاهبرداری فروش داروهای قاچاق و تقلبی مربوط به کرونا	۱۳۹۹/۱۱/۰۶	۸:۳۱"	۳۰:۰۲"
۷	سرقت خودروی نیمه سنگین	۱۳۹۹/۱۱/۲۷	۹:۶۹"	۳۲:۰۳"
۸	کلاهبرداری با جعل عنوان	۱۳۹۹/۱۱/۱۸	۱۰:۳۶"	۲۹:۵۸"
۹	کلاهبرداری	۱۴۰۰/۰۲/۲۰	۹:۸۳"	۳۰:۳۳"
۱۱	سرقت خودرو	۱۴۰۰/۰۳/۱۰	۱۰:۰۱"	۲۹:۳۸"
۱۱	مال خری و بخش‌هایی از بازجویی متهم	۱۴۰۰/۰۳/۳۱	۱۲:۴۷"	۲۸:۴۲"
۱۲	کلاهبرداری و جعل عنوان	۱۴۰۰/۰۴/۲۱	۱۰:۰۵"	۳۰:۱۰"
۱۳	سرقت به عنف	۱۴۰۰/۰۵/۱۱	۶:۵۵"	۳۱:۱۴"
۱۴	جیب‌بری	۱۴۰۰/۰۵/۲۵	۸:۷۳"	۳۲:۰۰"
۱۵	سرقت موبایل	۱۴۰۰/۰۶/۲۲	۶:۵۳"	۲۹:۵۲"
۱۶	جعل اسناد و مدارک	۱۴۰۰/۰۷/۱۱	۶:۵۰"	۲۸:۱۴"
۱۷	گروگان‌گیری و اخاذی	۱۴۰۰/۰۹/۰۱	۹:۲۱"	۳۴:۰۷"
۱۸	درگیری مسلحانه منجر به قتل	۱۴۰۰/۱۰/۲۲	۸:۵۳"	۲۸:۳۰"

ردیف	موضوع فیلم	تاریخ پخش فیلم	مدت زمان مکالمه بازپرس و متهم	مدت زمان کل فیلم
۱۹	پرونده قتل	۱۴۰۱/۰۱/۱۵	۱۲:۴۵ ^{۰۰}	۲۸:۴۱ ^{۰۰}
۲۱	خیانت در امانت و سرقت از منزل	۱۴۰۱/۰۱/۲۹	۸:۳۵ ^{۰۰}	۲۸:۵۳ ^{۰۰}
۲۱	سرقت منجر به قتل	۱۴۰۱/۰۳/۰۲	۱۰:۰۸ ^{۰۰}	۳۰:۴۸ ^{۰۰}
۲۲	سرقت موبایل	۱۴۰۱/۰۳/۲۳	۱۳:۵۳ ^{۰۰}	۳۰:۲۱ ^{۰۰}
۲۳	سرقت مسلحانه و آدم‌ربایی توسط دو برادر و یک دوست	۱۴۰۱/۰۴/۱۳	۱۱:۱۳ ^{۰۰}	۲۹:۴۴ ^{۰۰}
۲۴	سرقت موبایل	۱۴۰۱/۰۵/۰۳	۹:۳۶ ^{۰۰}	۲۹:۱۹ ^{۰۰}
۲۵	سرقت مسلحانه در پوشش پلیس مبارزه با قاچاق کالا در اطراف تهران	۱۴۰۱/۰۵/۲۴	۷:۷۹ ^{۰۰}	۳۰:۱۰ ^{۰۰}
۲۶	سرقت خانه و گفتگوی متهم پرونده	۱۴۰۱/۰۶/۱۴	۱۳:۵۷ ^{۰۰}	۲۹:۵۰ ^{۰۰}
۲۷	قتل با انگیزه شخصی	۱۴۰۱/۰۷/۰۴	۸:۰۳ ^{۰۰}	۳۰:۳۳ ^{۰۰}
۲۸	بررسی پرونده کلاهبرداری	۱۴۰۱/۰۷/۲۵	۹:۷۱ ^{۰۰}	۲۹:۵۲ ^{۰۰}
۲۹	آدم‌ربایی	۱۴۰۱/۰۸/۱۶	۱۴:۲۹ ^{۰۰}	۳۰:۵۳ ^{۰۰}
۳۱	آدم‌ربایی منجر به قتل	۱۴۰۱/۰۹/۰۷	۹:۹۷ ^{۰۰}	۳۰:۴۸ ^{۰۰}
۳۱	سرقت خودرو	۱۴۰۱/۰۹/۲۸	۹:۳۰ ^{۰۰}	۳۰:۲۳ ^{۰۰}
۳۲	کلاهبرداری با استفاده از عناوین دولتی	۱۴۰۱/۱۰/۱۹	۱۴:۴۳ ^{۰۰}	۲۹:۱۴ ^{۰۰}
۳۳	سرقت به شیوه زورگیری	۱۴۰۱/۱۲/۰۱	۱۰:۳۴ ^{۰۰}	۳۰:۱۸ ^{۰۰}
۳۴	پرونده قتل	۱۴۰۲/۰۲/۲۵	۱۱:۰۱ ^{۰۰}	۲۶:۵۲ ^{۰۰}
۳۵	پرونده قتل	۱۴۰۱/۰۳/۱۵	۱۳:۳۱ ^{۰۰}	۳۰:۲۰ ^{۰۰}
	جمع کل	-	۳۶۲:۲۷ ^{۰۰}	۱۷۵:۴۱ ^{۰۰}

فایل‌های مستخرج از مجموعه سوره چهارم (۱۳۰۲/۴/۰۵ تا ۱۳۰۳/۱۰/۱۴)

فهرست منابع

الف) منابع فارسی

- اولسون، جان. جرم واژه: کشف جرم از طریق زبان شناسی حقوقی، ترجمه سیروس عزیزی و نگار مؤمنی. تهران: نشر کتابدار، ۱۳۹۰.

- آقاگل‌زاده، فردوس. زبان‌شناسی حقوقی (نظری و کاربردی). ویراست دوم. تهران: نشر علم، ۱۳۹۱.
- پهلوان نژاد، محمدرضا و لیدا اصطهباناتی. «بررسی کنش‌های گفتار در سخنرانی‌های رؤسای جمهور ایران و آمریکا شهریور ۱۳۸۵»، مجله پژوهش‌های خارجی نشریه دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تبریز. ۵۱، ۲۰۸ (۱۳۸۷). ۱-۲۴.

- دهقان، مسعود و بهمن حیدری. «بررسی ویژگی‌های سبک کلامی گروهک منسوب به داعش: مطالعه موردی عملیات تروریستی خرداد ماه ۹۶ در تهران». نشریه پژوهش‌های زبان‌شناختی. ۱۰، ۲ (۱۳۹۷). ۵۵-۶۶.

DOI: 10.22108/jrl.2018.108730.1147

- رضویان، حسین و مریم جلیلی دواب. «ویژگی‌های گفتاری متهمان به سرقت در محاکم قضایی». نشریه جستارهای زبانی. ۸، ۷ (۱۳۹۶). ۹۱-۱۱۶.

DOI: 20.1001.1.23223081.1396.8.7.14.4

- زائری، عطیمه، فردوس آقاگل‌زاده و حیات عامری. «توصیف و تحلیل شیوه‌های زبانی و فرازبانی و کلا جهت اقناع در دادگاه‌های علنی ایران: تحلیل گفتمان دادگاه کیفری». دو ماهنامه جستارهای زبانی. ۸، ۵ (۱۳۹۶). ۱۳۹-۱۵۸.

DOI: 20.1001.1.23223081.1396.8.5.1.7

- سبهانی، ثریا، بهمن گرجیان، خلیل محمودی و الخاص ویسی. «شناسایی هویت نوشتاری و گفتاری متهمان در دادگاه از منظر زبان‌شناسی حقوقی». مجله پژوهش‌های حقوق جزا و جرم‌شناسی. ۱۰، ۲۰ (۱۴۰۱). ۲۸۹-۳۱۶.

DOI: 10.22034/jclc.2023.329574.1652

- سبهانی، ثریا، بهمن گرجیان، خلیل محمودی و الخاص ویسی. «طبقه‌بندی تشخیص‌های بازپرسی با کمک نشانگرهای ساختاری و سبکی مکالمات دادگاه در چارچوب زبان‌شناسی حقوقی مک‌منامین». مجله جستارهای زبانی. ۱۴، ۴ (۱۴۰۲). ۵۷-۸۲.

DOI: 10.29252/LRR.14.4.3

- عباس‌زاده، فرنگیس، بهمن گرجیان و الخاص ویسی. «تحلیل نشانگرهای کلامی و سبکی در گفتمان حقوقی دادگاه‌های انقلاب». مجله زبان فارسی و گویش‌های ایرانی. ۵، ۲ (۱۳۹۹). ۲۳۱-۲۴۴.

DOI: 10.22124/plid.2021.14336.1398

- عسگری، متین و سجاد رحیمی. «تحلیل گفتمان حقوقی: واکاوی نقش کارگفت در بافت حقوقی». مجله جستارهای زبانی. ۴، ۴ (۱۳۹۲). ۱۵۱-۱۷۲.

مؤمنی، نگار. «زبان‌شناسی قانونی: بررسی شهادت در دادگاه با توجه به ویژگی‌های زبانی». مجله کارآگاه. ۳،

۱۰ (۱۳۸۹). ۶۰-۸۳.

نجفی، پریسا و فریده حق‌بین. «راهبردهای کلامی در تعامل بازجویی (جستاری در گفتمان‌کاوی قضایی)». مجله جستارهای زبانی، ۱۱، ۴ (۱۳۹۹). ۳۹۱-۴۱۸.

DOI: 20.1001.1.23223081.1399.11.4.10.5

ب) منابع خارجی

- Austin, J. L. *How to Do Things with Words*. Oxford: Oxford University Press, 1983.
- Coulthard, Malcolm, Alison Johnson and David Wright. *An Introduction to Forensic Linguistics: Language in Evidence*. 2nd ed. London and New York: Routledge, 2017.
- Fairclough, Norman. *Discourse and Social Change*. Cambridge: Polity Press, 1993.
- Gibbons, John, ed. *Language and the Law*. London: Longman, 1994.
<https://doi.org/10.1177/096394709500400207>.
- Goodrich, Peter. *Languages of Law: From Logics of Memory to Nomadic Masks*. London: Weidenfeld & Nicolson, 1990.
Doi: <https://doi.org/10.1177/09646639930020030>.
- Huang, Yan. *Speech Acts*. In *Concise Encyclopedia of Philosophy of Language and Linguistics*, edited by K. Brown, A. Barber, and R. J. Stainton. Oxford: Elsevier Ltd, 2006.
- McMenamin, Gerald R. *Forensic Linguistics: Advances in Forensic Stylistics*. Florida: CRC Press. 2004.
- Schreier, M. *Qualitative content analysis*. London: Sage. 2013.
- Searle, John R. A classification of illocutionary acts. *Language in Society*, 5(1), (1976). 1-23.
- Searle, John R. *Expression and Meaning*. Cambridge: Cambridge University Press. 1979.
Doi: <https://doi.org/10.1017/s0047404500008496>
- Searle, John R. *Speech acts. An essay in the philosophy of language*. Cambridge: Cambridge University Press, 1969. doi: https://doi.org/10.1007/978-3-658-13213-2_61.
- Shuy, Roger W. *Language Crimes: The Use and Abuse of Language Evidence in the Courtroom*. Oxford: Blackwell. 1993.
- Tuurosong, D., Pelpuo, R. H., Bakuuro, J. *Stylistics as an approach to discourse analysis: A thematic textual analysis*. *British Journal of English Linguistics*, 6(2), (2018), 58-71.
- Yule, G. (2000). *Discourse analysis*. New York: Cambridge University Press. 2000.

This Page Intentionally Left Blank